

ПРЕДЛАГАЧИ: Борислав Крмов
Димитар Апасиев

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПЛАТА И ДРУГИ
НАДОМЕСТОЦИ НА ИЗБРАНИ И ИМЕНУВАНИ ЛИЦА ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА,
ПО СКРАТЕНА ПОСТАПКА

Скопје,
мај 2021 година

ДО:
ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОБРАНИЕТО
НА РЕПУБЛИКА С. МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 71 став 1 од Уставот на Република С. Македонија и членовите 132, 137 и 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, Ви поднесуваме *Предлог на закон за изменување и дополнување на Законот за плата и други надоместоци на избрани и именувани лица во Република Македонија*, по скратена постапка.

ПРАТЕНИЦИ:

Борислав Крмов _____

Димитар Апасиев _____

ВОВЕД

I. ОЦЕНКА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Со Законот за плата и други надоместоци на избрани и именувани лица во Република Македонија се уредува правото на плата во месечен износ за вршење на функцијата претседател на Републиката, на функционерите избрани од редот на пратениците, на функционерите и лицата кои ги избира или кои ги именува Собранието, на функционерите кои ги именува претседателот на Републиката и Владата, како и правото на плата во месечен износ за вршење на работите и задачите кои ги имаат раководните работници назначени од претседателот на Републиката или телото што тој ќе го овласти и надлежно тело на Собранието и Владата.

Заради потребата од воспоставување на законски основи со кои ќе се пропишат коефициенти преку кои ќе се пресметуваат платите на функционери кои вршат определени функции, во висина соодветна со делокругот на работата и општественото значење и вреднување на работите и задачите и функциите, е донесен Законот за плата и други надоместоци на избрани и именувани лица во Република Македонија.

Законодавецот, со членот 12 од законот предвидел дека коефициентите за утврдување на надоместокот на плата и на платата изнесува од 2,20 до 4,50.

Со законот во повеќе членови овие коефициенти за одредени функции и звања рамковно се предвидени до одредена висина.

Но, заради донесувањето на Законот за платите на судиите („Службен весник на Република Македонија” број 110/2007) во 2007 година, со кој се уредува системот на плати, надоместоци на плата, други надоместоци и примања на судиите и коефициентот за утврдување на платата на судиите да изнесува од 2,8 до 3,7, со истиот закон во членот 21 како преодна и завршна одредба предвидено е дека со денот на примена на Законот за платите на судиите престанува да важи делот од членовите 15,16,17 и 17-б од Законот за платата и други надоместоци на пратениците во Собранието на Република Македонија и други избрани и именувани лица во Републиката (“Службен весник на СРМ” број 36/90, 44/90 и “Службен весник на Република Македонија” број 11/91, 38/91, 23/97, 37/2005 и 84/2005), кој се однесува на коефициентот на претседателите на судовите и судиите.

Со иста одредба се уредува и Законот за платите на јавните обвинители („Службен весник на Република Македонија“ број 139/2009), во членот 14 со кој е предвидено дека: „Со денот на започнувањето на примената на овој закон,

престануваат да важат одредбите од членовите 15, 16, 17 и 17-б на Законот за плата и други надоместоци на пратениците на Собранието на Република Македонија и другите избрани и именувани лица во Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 36/90, 38/91, 23/97, 37/2005, 84/2005, 121/2007 и 161/2008) кој се однесува на јавните обвинители и замениците јавни обвинители во соодветните јавни обвинителства“.

Уставниот суд, кој согласно Уставот е орган на Републиката што ја штити уставноста и законитоста, го сочинуваат девет судии со мандат од девет години и кој од своите редови избира претседател за време од три години, без право на повторен избор, како категорија на функционери кои ги избира Собранието, се опфатени со одредбите од Законот за плата и други надоместоци на избрани и именувани лица во Република Македонија („Службен весник на СРМ“ број 36/1990 и „Службен весник на Република Македонија“ број 38/1991, 23/1997, 37/2005, 84/2005, 121/2007, 161/2008, 92/2009, 42/10, 97/10, 162/10, 11/12, 145/12, 170/13, 139/14, 45/18 и 233/18) и за нив се определени коефициенти за утврдување на надоместокот на плата и на платата во зависност од функцијата која ја имаат .

Начинот на својата работа и постапката пред Уставниот суд ја се уредува со Деловникот на Уставниот суд, како акт кој Уставниот суд самиот си го донесува.

Согласно членот 10 од Деловникот на Уставниот суд, судиите на Уставниот суд уживаат имунитет како и пратениците на Собранието утврден со Уставот. Судија на Уставен суд, согласно одредбите од членот 10, не може да биде повикан на кривична одговорност или да биде притворен за искажано мислење или гласање во Судот, не може да биде притворен без одобрување на Судот, освен ако е затечен во вршење кривично дело за кое е пропишана казна затвор во траење од најмалку пет години и Уставниот суд може да одлучи да се примени имунитет над судија и кога тој самиот не се повикал на него, ако тоа е потребно заради вршењето на неговата функција.

Потребата од дополнување и допрецизирање на Деловникот на Уставниот суд со нов член 10-а, Уставниот суд ја утврдил на седницата одржана на 22 октомври 2020 година, кога од страна на Уставниот суд е донесен контроверзен *Деловник за дополнување на Деловникот на Уставниот суд* („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 256/20), со кој во новиот член 10-а, покрај правото на плата и други надоместоци, Уставниот суд на судиите на Уставниот суд предвидел да им следува и право на додаток на плата и тоа за:

- посебни услови за работа;
- постоење на висок ризик; и
- доверливост.

Додатоците на плата меѓусебно не се исклучуваат, како и дека вкупниот износ на висината на додатоците не може да изнесува повеќе од 35% од основната плата на судијата.

Висината на додатоците на плата за судиите на Уставниот суд и начинот на утврдување со Деловникот е предвидено да се уредат со интерен акт на Судот.

Деловнички предвидениот додаток на платата на уставните судии, кој по природа на нештата е законска материја (*materia leges*), излегува од уставно предвиденото начело на правна хиерархија на актите, предвидена во членот 51, ст. 1 и 2 од Уставот на РМ, каде се вели дека законите мора да бидат во согласност со Уставот, а сите останати прописи мора да бидат во согласност со Уставот и законите, а почитувањето на Уставот и законите е уставна должност на секој граѓанин без исклучок.

Токму заради ваквиот начин на дополнување на Деловникот на Уставниот суд со одредби со кои се отвара простор за зголемување на платата на судиите на Уставниот суд за 35% од основната плата и неможноста на законодавецот да го корегира зголемувањето на платите на судиите на друг начин, се предлага законското решение за намалување на коефициентот за утврдување на плата за претседателот и судија на Уставниот суд.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Предлог-законот е заснован на истите начела на кои се засновани прописите кои ги регулираат правата на уставните судии/претседателот на Уставниот суд, особено во делот на платите и надоместоците на платите.

Целта на предлог-законот е да се анулира, додатокот на плата за посебни услови за работа, постоење на висок ризик и доверливост, кој уставните судии сами си го изгласаа со измена на Деловникот на Уставниот суд – бидејќи нема правна основа за тоа, поради фактот што судиите работат спорови *in abstracto*, а не *in concreto*. Со тоа платите на уставните судии и претседателот на Уставниот суд ќе бидат изедначени на ниво какво што беа пред самоизгласување на наведениот проблеметичен додаток.

Со цел заштита на Владеењето на правото, како темелна вредност на уставниот поредок на Република Македонија, и изедначување на платите на ниво какво што беа пред изгласување на неуставниот додаток, неопходно е донесување на предвиденото законско решение.

Предлог-законот овозможува намалување на буџетските расходи со што одговара на момнеталната економска состојба во услови на пандемија, кога над 60.000 работници ги загубија своите работни места, а задолженоста на државата расте на дневно ниво.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОНОТ ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Спроведувањето на овој закон, не предизвикува финансиски последици врз Буџетот – туку, напротив, истото предвидува буџетски заштеди pro futuro.

IV. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИНОТ НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ, ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

Спроведувањето на овој закон ќе предизвика финансиски последици врз Буџетот на Република Македонија и другите јавни финансиски средства.

V. СКРАТЕНА ПОСТАПКА ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Согласно со член 170 од Деловникот на Собранието на Република Македонија, од причина што не се работи за сложен и обемен закон, се предлага Собранието по Предлогот на законот за изменување и дополнување на Законот за плата и други надоместоци на избрани и именувани лица во Република Македонија да расправа по скратена постапка.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПЛАТА И ДРУГИ
НАДОМЕСТОЦИ НА ИЗБРАНИ И ИМЕНУВАНИ ЛИЦА ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

Член 1

Во Законот за плата и други надоместоци на избрани и именувани лица во Република Македонија („Службен весник на СРМ“ број 36/1990 и „Службен весник на Република Македонија“ број 38/1991, 23/1997, 37/2005, 84/2005, 121/2007, 161/2008, 92/2009, 42/10, 97/10, 162/10, 11/12, 145/12, 170/13, 139/14, 45/18 и 233/18), во член 14, во ставот 1, зборовите: „претседател на Уставниот суд на Република Македонија и“ се бришат.

По ставот 1 се додава нов став 2 кој гласи:

„Коефициентот за утврдување на плата за претседател на Уставниот суд на Република Македонија, изнесува 3,60.“.

Член 2

Во член 15, во ставот 1, зборовите: „судија на Уставниот суд на Република Македонија,“ се бришат.

По ставот 1 се додава нов став 2 кој гласи:

„Коефициентот за утврдување на плата на судија на Уставниот суд на Република Македонија изнесува до 2,50.“.

Член 3

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ
НА ПРЕДЛОГ-ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ПЛАТА И ДРУГИ НАДОМЕСТОЦИ НА ИЗБРАНИ И ИМЕНУВАНИ ЛИЦА ВО
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ НА ЗАКОНОТ

Предлог на законот за изменување и дополнување на Законот за плата и други надоместоци на избрани и именувани лица во Република Македонија содржи 3 члена.

Со членот 1 се утврдува коефициентот на плата за претседател на Уставниот суд на Република Македонија, да е различен од коефициентот на потпретседател на Собранието предвиден во постојното законско решение и да изнесува 3,60 – кој со ова законско решение е намален од досегашните до 4,00.

Со членот 2 се предвидува коефициентот за утврдување на плататата на судија на Уставниот суд да изнесува до 2,50, кој со ова законско решение е намален од досегашниот до 3,70 кој се однесува за следниве функционери: член на Влада, претседател на работно тело на Собрание, гувернер на Народната банка, јавен правобранител, народниот правобранител, секретар на Собранието и секретар на Влада.

Со членот 3 се уредува влегувањето во сила на законот, осмиот ден од денот на објавување во Службен весник на Република Македонија со почитување на вообичаениот уставен рок за *vacatio legis*.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Решенијата содржани во одредбите на овој закон се меѓусебно поврзани, истите се однесуваат на иста правна работа и, како такви, прават правна целина и се применливи.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Предложениот закон ќе предизвика изедначување на платите на уставите судии на ниво какво што беа пред изгласување на неуставниот додаток на плата,

преку измена на Деловникот на Уставниот суд. Тоа соодветства и на моменталната економско-кризна состојба во државата.

Со ова законско решение се овозможува доследна примена на членот 113 од Уставот на РМ, односно со предлог-законот се анулира практичното дејство на изгласаниот додаток на плата за посебни услови за работа, постоење на висок ризик и доверливост, кој предвидува импликации во сфера која не влегува во уставно дефинираниот обем на уредување на Деловникот на Уставниот суд, односно уредување на платата и надоместоците не влегува во обемот - „начинот на работа и постапката пред Уставниот суд“.

ТЕКСТ
НА ОДРЕДБИТЕ ОД ЗАКОНОТ ЗА ПЛАТА И ДРУГИ НАДОМЕСТОЦИ НА
ИЗБРАНИ И ИМЕНУВАНИ ЛИЦА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА КОИ СЕ
МЕНУВААТ И ДОПОЛНУВААТ

Член 14

Коефициентот за утврдување на плата за претседател на Уставниот суд на Република Македонија и потпретседател на Собранието, изнесува 4,00.

Член 15

Коефициентот за утврдување на плата на член на Владата, претседател на работно тело на Собранието, судија на Уставниот суд на Република Македонија, гувернер на Народната банка на Република Македонија, јавен правобранител на Македонија, народниот правобранител, секретар на Собранието и секретар на Владата, изнесува до 3,70.